

25
Jaar

dem

Netwerk Ecologische Monitoring

Vier op 28 juni 2024 met ons jubileum van het NEM

9:30

Inloop

10:00

Plenaire start in de serre
met dagvoorzitter Karin Akkers

Presentatie van Anne Schmidt over
'NEM Meetnetten zijn onmisbaar voor de VR- en HR-rapportage'
Ruud Foppen over
'Van 'big' observationele data naar wetenschap en geïnformeerde advisering
in het natuurdomein'
en Sander Turnhout over
'Alle soorten tellen mee.
De transformatieve potentie van participatieve monitoring'

11:00

Parallele sessie ronde 1

12:00

Parallele sessie ronde 2

13:00

Lunch en informatiemarkt, in de serre

14:00

Parallele sessie ronde 3

15:00

Parallele sessie ronde 4

16:00

Plenaire afsluiting in de serre
met Donné Slangen
directeur-generaal Natuur en Visserij bij LNV

Deelname

Toegang is alleen mogelijk op basis van inschrijving.
Voor deelname aan parallel sessies kunnen bij de inloop tickets worden geselecteerd.
Let op, er is een beperkt aantal tickets per sessie. Op=op!
Wees op tijd om je favoriete sessies bij te wonen.

25
Jaar

nem

Netwerk Ecologische Monitoring

Thema 1

Van waarneming tot wetenschap

Futurelab

11:00

Biodiversiteit. Waar het NEM bij elkaar komt.

Brom Borkent (CBS)

Over de informatieverwerking van de in het NEM verzamelde gegevens door het CBS. Hoe worden trends berekend, welke indicatoren kunnen hiermee gemaakt worden en welke meetdoelen worden hiermee bediend?

12:00

De paddenstoelenmeetnetten

Inge Somhorst

Al 25 jaar lang monitoren we onze paddenstoelen in bossen op de zandgronden. Hoe gaat dit in zijn werk en wat vertelt de data ons? Wat is de relatie tussen stikstofdepositie en het voorkomen van paddenstoelen?

14:00

Van associatie naar causatie

Casper Halmann (Radboud Universiteit)

BACI's en Big data; Iedereen weet dat associatie niet zomaar causatie betekent. Als het aantal ooievaars toeneemt en er worden meer kinderen geboren wordt het één niet noodzakelijkerwijs door het ander veroorzaakt. Toch zijn er technieken op basis waarvan je zulke relaties wel kan leggen. Als je genoeg goede en goed gedocumenteerde data hebt, zoals beschikbaar in het NEM.

15:00

De bouw van nieuwe indicatoren

Judy Koppenjan (WNF)

Tien jaar geleden werkte het CBS in opdracht van het ministerie aan een optelsom van rode lijsten. Dat heette de rode lijst indicator. Tegelijk werkten soortenorganisaties met het Wereld Natuurfonds aan een nieuwe versie van het jaarboek natuur en mogelijkheden voor een Nederlandse versie van de Living Planet Indicator. Al snel werd besloten deze ontwikkelingen bij elkaar te brengen. En dat werd een eindaverend succes.

25
Jaar

nem

Netwerk Ecologische Monitoring

Thema 2

Bouwen aan de toekomst

Theater

11:00

Wat is nodig vanuit toekomstig beleid/wetgeving?

Suzanne Lubbe (LNV)

Wat komt er aan beleid op ons af waar meer en andere data voor nodig is?
Welke uitdagingen komen er op de NEM partners af?

12:00

De 'citizen' in 'citizen science'

Wessel Ganzevoort

Hoe motiveren we de komende jaren de groene vrijwilligers van het NEM?
Een presentatie van onderzoek over het motiveren van groene vrijwilligers en hoe we deze kennis creatief kunnen toepassen in het toekomstige NEM werk.

14:00

Werven en binden van vrijwilligers

Albert de Jong, Baudewijn Odé, Laurens Sparrius en Jeroen van Delft

Online cursussen vormen een steeds belangrijker onderdeel van het werven en binden van vrijwilligers. Wat zijn de huidige mogelijkheden, welk aanbod is er voor NEM-vrijwilligers en hoe gaat zo'n cursus in z'n werk? In deze sessie ga je ook naar buiten, offline oefenen met het online geleerde.

15:00

Nieuwe inzichten en technieken toepassen

Marcel Wortel, Rik Wever, Erik Broer, Jelger Herder, Baudewijn Odé, Xander Udo

Maak een ronde langs de verschillende nieuwe technieken die in NEM-meetnetten gebruikt worden of misschien binnenkort nieuwe inzichten zullen opleveren. Van audiomoth tot eDNA-kit. De experts geven uitleg bij de apparaten.

25
Jaar

nem

Netwerk Ecologische Monitoring

Thema 3

Het verhaal vertellen

Zone 13

11:00

Iedereen wordt groenkijker

Marieke Nooren & Sander Turnhout

Op 17 april werd de documentaire Groenkijkers uitgezonden op NPO 2. In de film worden verschillende waarnemers gevolgd bij hun dagelijkse werkzaamheden en in het nagesprek is aandacht voor hoe je zelf een vertoning kunt organiseren.

12:00

Welkom in de groene kliniek

Theatergezelschap De Gouden Haas

Wat moet je doen met biodiversiteitsspijt? Helpt een beetje eco-euforie tegen de rouw die je kunt voelen over uitstervende soorten? In een creatieve sessie begeleidt theatergroep gouden haas mensen op bijzondere wijze bij hun omgang met de natuur.

14:00

TedTalk-waardig presenteren

Sander Turnhout

Verhalen vertellen is een kunst. Mensen zijn verhalende wezens. Data zijn een groot goed maar als het goed is staan ze in dienst van het verhaal. Op basis van een workshop van debatrix en een presentatie van de impact makers krijgen deelnemers een aantal kneepjes van het vak geleerd en word je aan het werk gezet met je eigen TED TALK.

15:00

Bemind maar onbekend

Met o.a. Caspar Janssen

Het NEM is een fantastisch netwerk. Iedereen die het leert kennen verbaast zich over de massa en over de kwaliteit die dankzij de unieke samenwerking geleverd kan worden. Toch weten maar weinig mensen dat het bestaat. Een panel journalisten gaat in gesprek met de zaal over hoe je moet communiceren als je je bekendheid wil verbeteren.

25
Jaar

nem

Netwerk Ecologische Monitoring

Thema 4
Beleven en buiten leren
Zone 3 & 4

11:00

Succesverhalen over werken met vrijwilligers

Kars Veling

Het NEM omvat 15 meetprogramma's waarvan de dataverzameling door soortenorganisaties samen met meer dan 15.000 vrijwilligers wordt uitgevoerd. De inzet van vrijwilligers binnen het NEM is speciaal, en Kars deelt een aantal succesverhalen.

Zone 3

Zone 4

12:00

Leer salamanders herkennen

Maak kennis met vleermuizen

Jeroen van Delft
RAVON

Erik Broer
Zoogdiervereniging

Leer meer over salamanders in Nederland en ga zelf aan de slag met determinatie.

Buiten leren en kijken naar wat vleermuis waarden zijn in onze directe omgeving.

14:00

Braakballen uitpluizen

Leer vissen herkennen

Dick Bekker & Neeltje Huizinga
Zoogdiervereniging

Mark Groen
RAVON

Beleef hoe het is als vrijwilliger bij NEM-muizen en leer meer over braakballen.

Leer alles over onze zoetwatervissen en hoe je ze zelf kunt herkennen.

15:00

Hoe gaat het met
onze hommels?

Effecten van stikstof
herkennen met korstmossen

Dominc Dijkshoorn
EIS

Laurens Sparrius en Henk-Jan van der Kolk
BWLG

Wat weten we (niet) over hommels in Nederland en hoe kunnen we hommels onderzoeken?

Leren hoe korstmossen een indicator voor het effect van stikstof op natuur kunnen zijn.